An toàn
<blockquote>Kalama tri ân bạn Ho thi Vui ghi chép.</blockquote>
Bài giảng zoom 09/08/2021
Cách đây không có lâu, vài giờ đồng hồ, tôi có đọc một trang báo cũ kể về một tai nạn thương tâm mà cũng rất là rùng rợn ở Trung Quốc, và trong bài báo đó, bài báo tiếng Việt, người viết có nhắc một vài trường hợp tương tự ở VN: Thang máy rơi tự do. Nói theo đạo thì là nghiệp, nói theo đời, là xui, mà nói kỹ thuật là : lỗi kỹ thuật.
Lỗi kỹ thuật này cơ hồ không xảy ra ở mấy nước tiên tiến,
Nguyên tắc bảo trì, kiểm tra rất chặt chẽ.
Riêng mấy nước như Việt Nam, Trung Quốc,… người ta chọn thang máy rẻ tiền, rồi sau thời gian vận hành sử dụng nó thiếu sự bảo trì đúng mức.
Chúng ta biết cách đây vài tháng bên Ý một cáp treo bị rớt, trường hợp đó rất hiếm. Bài báo đó đánh động tôi một suy nghĩ tôi cho cần thiết trong vấn đề tu học.
Có nghĩa là trong các phương tiện con người sử dụng: tàu lửa, máy bay, thang cuốn, thang máy,…
Mình thấy máy bay mà trục trặc là khả năng sống sót rất thấp. Có một cái phương tiện nữa thấy nó đơn giản nhưng có bề gì cứu không kịp là thang máy, đứt cáp cái là rớt tự do, rớt 1-2 tầng lầu không sao chứ rớt từ cao xuống là mệt lắm. … Vì người ta không có khả năng thoát ra.
Bước vô máy bay, thang máy,… là mình phó mặc đời sống của mình.
Tùy cuộc sống của mình mà chúng ta có mặt trên phương tiện nào.
Cách đây khá lâu tôi nói về đề tài khả năng tự sinh, tự hủy ở chúng sinh.
Tùy thuộc khuynh hướng tâm lý mà cách chúng ta sống thiện, sống ác nó dẫn chúng ta về đâu. .. quan trọng là kiểu thiện, kiểu ác của mình.
Điều đáng ngại là Chúng ta có mặt trong phương tiện không có khả năng tự chủ. Tôi cho đây là trường hợp đáng ngại nhất.
Chúng ta sống ở đời không sống một mình được. Chúng ta luôn luôn phải có mối quan hệ với thế giới xung quanh. Từ đó, niềm vui nỗi buồn, sự an toàn,.. không chỉ từ phía chúng ta mà mấy mươi % từ phía người khác nữa. Chúng ta không thể là cá thể độc lập trong trời đất này được.
Chúng ta luôn luôn là một giọt nước trong đại dương, luôn là một đơn bào đơn tử trong tổng thể nữa. Vấn đề không riêng chỉ ở chúng ta nó còn ở bên ngoài, bên trên bên cạnh.
Trong kinh Phật, An toàn của mình đến từ 2 hướng: An toàn từ bản thân & an toàn đến từ bên ngoài.
Nhật tụng Kalama có bài kinh thế này, đức Phật nhấn mạnh,.. Tu tập pháp môn Tuệ quán thì ngay trong lúc chúng ta sống với pháp môn tuệ quán là cùng lúc chúng ta sống với Tam học, giới định tuệ, chúng ta cùng một lúc tự vệ bản thân và bảo vệ người khác. “Này các tỳ kheo, khi một người tu tập tuệ quán, người ấy có thể kiểm soát được sự an nguy của mình”
Theo giải thích của Sớ giải, chúng ta có 2 thứ an toàn: Từ phía bản thân (an toàn nhân) & từ người khác (an toàn quả).

Nhân: KHông để bản thân cuốn hút trong nhân xấu, phiền não.
Quả : mình không bị tổn thương từ ngoại lực bên ngoài.
Chú giải nói rằng: Có 3 thứ Đại định bảo vệ được người đang nhập định (1) Quả định: Hành giả thánh nhân mới nhập được, đang lúc nhập loại này, nội tâm hành giả chỉ biết cảnh Niết Bàn. Những lần các bậc thánh từ đức Phật đến các vị thánh thinh văn thấy mệt mỏi cần nghỉ ngơi, các vị chỉ ngồi yên, nằm yên quán niệm hơi thở vào ra, nhận thấy được vào ra đó là vô thường, cái gì vô thường cái đó khổ, cái gì khổ cái đó vô ngã, chỉ thoáng chốc, Quán niệm y như ngày xưa mình quán niệm chứng đạo. Lập tức Tâm đạo xuất hiện (Sơ Quả, tam, tứ Quả). Suốt thời gian đó, tâm là tâm quả, cảnh Niết Bàn. Không có ngoại lực nào tấn công được vị này hết.
(2) Thiền Diệt: Một vị Tam Quả hoặc Tứ Quả, phải chứng Phi tưởng Phi phi tưởng, thỉnh thoảng cần nghỉ ngơi các ngài chỉ cần nhập Phi tưởng phi phi tưởng, xuất khỏi phi tưởng phi phi tưởng, chú nguyện, một ngày, 2 ngày,… nhập định, thì lúc đó chỉ còn thân nhiệt, hoàn toàn bất động, đao thương bất nhập, bách độc bất xâm.
(3) Phạm trú định : trước đó đắc thiền bằng 4 đề mục từ bi hỷ xả, thỉnh thoảng cần nghỉ ngơi thì nhập vào định đó theo cách ngày xưa chứng thiền. Thí dụ tâm từ (tất cả người nam, nữ, chư thiên, …) trong tích tắc trong suốt thời gian 1 ngày, 2 ngày… trong lúc nhập Phạm trú định vị đó cũng đao thương bất nhập, bách độc bất xâm.
Tôi muốn nói gì?
Khả năng tự vệ của mình hoàn toàn phải là pháp lành. Không thứ võ thuật, phù chú nào bảo vệ chúng ta hiệu quả bằng thiện pháp hết. ➔ Chuyện đầu tiên, tìm kiếm sự tự vệ chính là sống trong pháp thiện.
Nhưng không phải ai cũng có khả năng có được 3 cái định đó, cho nên mình quay lại đời sống phàm phu.
Thời xưa có 2 thầy trò người diễn xiếc, tiết mục biểu diễn nghèo lắm, chỉ có 1 trò một: bôi dầu trơn lên cây tre, người này ôm ở dưới người kia leo lên, người ta cho tiền. sau nhiều năm, thì ông thầy già, người học trò bữa đó cũng ôm cây tre cho thầy leo, thấy thầy lọng cọng mới nói "Sư phụ kham nổi không, sư phụ xuống đi" Sư phụ trả lời "Con hãy lo phần của con, thầy lo phần của thầy. Khi con lo phần con là con bảo vệ thầy đó »Chứ giờ con nhìn thầy trên đây mà con giữ không chắc là chết cha thầy.
Đây cũng vậy.
Cách tự vệ cho mình và bảo vệ người khác , đặc biệt trong covid, thiên tai nhân họa là Bao giờ người ta còn sống thiện khi đó nhân loại được bảo vệ.
Từ đâu nó ra mấy con covid? Có phải từ lòng người không? Nhiều người trên hành tinh đang ngờ nó là một sản phẩm nhân tạo rò rỉ từ phòng thí nghiệm nào đó, có hay không chưa biết nhưng chúng ta thấy khi nào con người, lòng người còn nghĩ về nhau thì lúc đó đại dịch còn chưa kinh khủng lắm.
Ở Mỹ, Thụy Sỹ,… vắc xin đến nỗi chính phủ năn nỉ người dân chích. Nhưng nào dân chúng bị xem nhẹ, cố gắng xây dựng giả tạo, khi đụng chuyện lòng người nghĩ về nhau yếu quá thì khả năng đối phó dịch bệnh tức khắc khó hơn rất nhiều.
Trong cơn đại họa đại nạn này chỉ có lòng người mới chở che được cho nhau thôi.
Tôi rất xúc động khi tôi thấy những gói quà, những cơ sở bán quà không đồng trong nước. Tôi nghĩ "đúng. Ngay lúc này không gì chở che nhân loại bằng lòng lành". Dotoiesky nói "Chính cái đẹp (beauty) đã cứu chuộc thế giới. Beauty save the world" Đẹp = tấm lòng, đẹp nghệ thuật, đẹp trong tư tưởng, trong xã hội.
Tâm địa xấu, môi trường xấu nó hủy diệt thế giới.
Nhưng tấm lòng đẹp, nghĩa cử đẹp nó cứu chuộc thế giới.
Bài giảng tôi muốn nói gì?
Tiếp nối đề tài kỳ trước, Dầu muốn dầu không, biết hay không chúng ta đang kín đáo kiến tạo chỗ về cho mình mai sau. Tùy thuộc căn tánh mà kiểu đi của mình ra sao.
Nấu ăn.

Các vị thử đi chợ, nhìn cái giỏ đi chợ của mẹ, chỉ. Tôi không có làm chuyện thăm dò, thống kế tổng kết, nhưng theo tôi nghĩ, mấy giỏ đi chợ mấy bà mấy cô .. giống nhau y chang. Đồ chay thì : nấm tàu hũ rau trái củ quả. Đồ mặn thì thêm :tôm cua cá… thôi. Hầu hết giống nhau. Nhưng mâm ăn mỗi nhà khó bề giống nhau lắm.
Tôi nhắc lại, giỏ xách đi chợ từ mấy chỗ bán đồ ăn giống nhau, nhưng mâm ăn thì không giống nhau. Vì cũng chừng đó nhưng tùy thuộc kinh nghiệm nấu nướng, thói quen, kiến thức,… chưa kể khẩu vị mỗi nhà, mỗi người khác nhau, cho nên dẫn đến chuyện, giỏ đi chợ giống nhau nhưng món ăn dọn lên khác nhau. Vì chúng ta quên kể vấn đề quan trọng: Khâu bào chế, tẩm ướp, nấu nướng, làm chín... không giống nhau. Có người thích ăn đồ nước, có người thích ăn đồ khô.
Từ đó, mặt mũi mấy mâm ăn khó bề giống nhau lắm.
Nói theo A Tỳ Đàm, phàm phu, mỗi chúng ta có 2 bản năng Thiện & ác/ bất thiện, như 2 cánh tay mình có người thuận tay phải, có người thuận tay trái, có người thiện nhiều hơn ác, có người ác nhiều hơn thiện.
Bản năng thiện = 25 tâm sở tích cực, những thành tố tâm lý tích cực.
Bản năng ác = 14 tâm sở tiêu cực, những thành tố tâm lý tiêu cực, bệnh hoạn.
Cũng 14 nhưng nêm nếm tẩm ướp, làm chín khác nhau, mỗi người có kiểu giận khác nhau, mỗi người có kiểu thưởng thức khác nhau.
Mỗi địa phương, văn hóa ẩm thực không giống nhau, thích ghét, trang phục, văn hóa giao tiếp, đi lại,… không giống nhau. Cho nên, nếu truy ra, những thành tố làm nên văn hóa đó tôi cho là giống nhau, nhưng nêm nếm tẩm ướp, chế biến làm chín khác nhau cho nên mỗi vùng miền có văn hóa khác nhau.
Gia tài chúng ta chỉ có 14, 25 thôi. Nhưng mỗi người có kiểu tham khác nhau. Bên thiện Tín Tấn NIệm định tuệ cũng vậy.
Trong 1 triệu người đẹp, 1 triệu người xấu không có đẹp, xấu nào giống nhau.
Trong mỗi nhóm như vậy có sai biệt nhau.
Như hồi nãy tôi nói, ngay bây giờ, trong từng ngày dầu muốn hay không chúng ta đang kín đáo thực hiện nêm nếm các món ăn khác nhau.
Người ta tính rằng 1 kg thịt bị cháy khét khói của nó độc = 200 điếu thuốc.
Cho nên, nhiều khi không hút thuốc ăn đồ nướng cũng độc lắm.
Có người thích ăn đồ nướng, có người thích ăn đồ chiên.
Tôi biết bà cụ 96 tuổi, Mỹ thọ, cụ ăn uống đơn giản đến mức viết được 1 tờ giấy, cụ chỉ ăn đồ hấp thôi.Cơm của cụ chỉ là cơm hấp. rau , cá thịt, cải, nấm,… chay mặn gì cả đời cụ chỉ ăn đồ hấp, chưng, luộc. Không ăn đồ nướng, chiên. Tôi đang giảng đạo, đâu khích lệ, ý kiến các vị ăn uống sao. Tôi nói nhỏ thôi, hình như kiểu ăn uống đó lành hơn quý vị.
Cũng chừng đó, nhưng do mình chế biến.
Có người xài bột ngọt nhiều quá, có người xài đường nhiều quá, muối mắm nhiều quá, có người lạm dụng chất chua nhiều quá.
Ngay trong đời sống thường nhật của mình, chúng ta đang kín đáo chế biến mâm ăn của mình cho ngày sau, tháng sau, thập niên tới, kiếp sau.
Sáng thức dậy là bắt đầu ăn rồi đó.
Nói theo kinh là giật mình thức dậy là mình đã nấu ăn rồi, bắt đầu nêm nếm nhiều quá.
Xài đường nhiều quá = khoái ngọt, thích hưởng thụ, .. => tiểu đường, đường vật chất thì còn có cách chữa, còn đường tinh thần khó lắm. Có người cả đời của họ họ khổ vì chứng tiểu đường tinh thần, có người cao máu, có người bị vị ngọt đời sống (tiểu đường) có người không chịu được tiếng chê (cao máu)
Bệnh sinh học thì dùng thuốc men trị được, tinh thần thì chịu thua. Chỉ có lấy Phật pháp thôi.
Mỗi người có khả năng tự vệ và tự sát.
Tùy thuộc phương tiện mình đi là gì. Nói 4 bánh an toàn hơn 3 bánh, an toàn hơn 2 bánh… chưa chắc. Phải coi anh lái kiểu gì.
Nói làm người xuất gia tốt hơn cư sĩ. Chưa chắc.

Khó nói lắm. Phải nói là anh chế biến, tẩm ướp, .. cách nào thì tôi dựa vào đó nói anh có an toàn không.
Đi phương tiện gì là mấy chục % thôi, nhưng anh điều kiển như thế nào, ở đâu, ..
Còn là phàm phu lăn trôi thì chúng ta có lúc thiện lúc ác.
Thiện cho quả ngọt. Ác cho trái đắng. Nó không dừng lại đó, đi xa nữa.
Đắng đời này là do chủng tử đắng đời trước.
Ngọt đời này là do chủng tử ngọt đời trước.
Phản ứng tâm lý của chúng ta khi ăn đắng ngọt, gieo chủng tử đắng, ngọt cho đời sau.
Quả thiện, được tạo ra từ thiện. Nhưng lành đó là điều kiện tiếp tục cho cái ác hay cái lành thì khó nói lắm.
Đời trước bố thí nên đời này sanh ra có đời sống vật chất tốt, hiếm ai lấy làm điều kiện tu tập, hào sảng, thường là sa đọa.
Nhan sắc, quyền lực, chức vụ,.. là quả lành đời trước, nhưng các vị
Lấy quả lành làm điều kiện tạo nhân lành khó lắm.
Phàm phu mình có mấy cái rất đáng sợ:
(1) Thích quả lành nhưng lười tạo nhân lành. Ghét sợ quả xấu nhưng thích gieo nhân xấu.
(2) Một người không biết Phật pháp khi nhận quả lành hay quả xấu đều lấy làm cớ để tiếp tục sống bất thiện.
Gia tài mình cũng chỉ 14, 25 ăn thua do mình chế biến. Có người biến tất cả máu lệ, bông hoa của đời sống làm điều kiện tiếp tục sống thiện. Có người dầu máu lệ hoa lá đều là điều kiện để họ tiếp tục sống ác. Đó chính là nấu ăn đó quý vị.
Chính chúng ta chọn lấy phương tiện để đi về phía trước (1) con đường giải thoát (2) con đường sanh tử.
Do tiền nghiệp, khuynh hướng tâm lý, môi trường sống, chúng ta lấy cái này để nêm nếm xào nấu quả lành mình nhận.
Thằng Tèo thằng Tí đều sanh trong gia cảnh bần hàn. Một thằng lấy nghèo làm động lực sống thiện, vị tha. Còn một đứa lấy cớ làm lừa đảo, trộm cắp, giật dọc, cuối cùng cuộc đời kết thúc trong hẻm tối nào đó.
Dòng luân hồi có mấy cái đáng sợ:
(1) Ác dễ làm hơn thiện. Khi cho quả đắng tiếp tục làm ác. Thiện khó làm, khi cho quả thiện lại tiếp tục làm ác.=> Thích quả lành nhưng thích làm ác.
(2) Thích gieo nhân lành nhưng không quan tâm quả lành.
(3) Tiếp tục làm thiện nhưng chán sợ nhân quả thiện ác. Không muốn tiếp tục gieo nhân thiện, ác. Hạng này phải biết Phật pháp.
Trong kinh kể rất nhiều trường hợp, Thế Tôn kể câu chuyện quá khứ của ngài hay người khác, ngài kết thúc "Vạn hữu là vô thường, tất cả nay đã đi vào quá khứ, này các tỷ kheo thật là vừa đủ để nhàm chán, thật đủ để xả ly. Máu mà các ngươi đổ, sữa mẹ đã uống trong dòng sanh tử nhiều hơn bốn biển. Có cảnh giới nào các ngươi chưa từng đi qua. Cõi địa ngục sâu nhất lâu nhất, cõi phạm thiên cao nhất chúng ta từng đi qua. Chúng ta từng là những con đom đóm, thiêu thân, bướm đêm, con dòi, con ốc, con hàu,… chúng ta từng hết. Nhưng tất cả nay đã đi vào quá khứ. Chúng ta đọc lại chuyện xưa, bao nhiêu đức Phật đã ra đời, Niết Bàn không để lại dấu tích nào hết. Khi nào có đức Phật nữa ra đời nhắc lại chuyện xưa chúng ta mới biết chuyện xưa, xong rồi thì thôi. Trang kinh khép lại, tất cả chìm vào trí nhớ mờ mịt của phàm phu.
Định nghĩa Tam học rốt ráo nhất mà ngài Xá Lợi Phất cho chúng ta trong Patisambhida magga : Kiểu vô thường hiểu như vậy không dẫn đến thắng trí, mà là sự biến diệt của thân tâm trong từng khoảnh khắc. Về tâm, hết thiện ác buồn vui chớp nhoáng nhanh đến mức mình không theo kịp. Về thân, các tế bào phân tử luôn trong tình trạng biến đổi không ngừng để vận hành, tiêu thụ, đào thảo, đó là quy trình sanh diệt để biết đứa bé trong bụng mẹ thành hài nhi, thành tiểu đồng, thành thanh thiếu niên, lên thanh niên thiếu nữ, lên trung niên, lão niên, xác chết. Xác chết không đem đi thiêu thì chờ ngày thành bột trắng hòa tan vào đất.
Để đi đến giai đoạn bột trắng đó chúng ta phải đi mấy mươi năm.

Từng ngày thân này biến diệt không ngừng.
Sau tuổi, tế bào não không sanh thêm. Sau tuổi 50 thì downhill, xương loãng.
Định nghĩa tam tướng của ngài Xá Lợi Phất rất độc đáo.
Vô thường = Sự biến mất của cái này nhường chỗ cho cái khác khayathena (cạn kiệt, biến mất)
Khổ = Hiểu theo người không biết đạo là phải máu lệ, ưu tư, nhăn trán, rên xiết, khổ thân khổ tâm. Nhưng ngài Xá Lợi Phất nói khổ để chứng đạo là : Tình trạng bị đẩy về phía trước. Chúng ta luôn luôn bị đẩy về phía trước. Vui cỡ nào niềm vui cũng phải lùi lại phía sau. Buồn, khổ cỡ nào thì cũng bị đẩy phía sau, chúng ta tiếp tục đi về phía trước để buồn khổ khác. Đương nhiên, buồn nhiều hơn vui. Lý do: (1) Thiện luôn khó làm hơn ác. Cho nên, đời sống này vui ít buồn nhiều. (2) Mọi thứ luôn bị đẩy về phía trước, chúng ta luôn trong trạng thái tâm lý trốn khổ tìm vui. Chúng ta trốn được hay không? Trốn được thì trốn bao lâu? Tìm vui có tìm được không? Tìm được giữ được bao lâu? Phải thấy rốt ráo vậy mới thấy ý nghĩa khổ tướng tới nơi tới chốn.
Vô ngã = Nhiều Phật tử nói như sáo "vô ngã là không phải của tôi,.." Phải học giáo lý, sống chánh niệm anh mới hiểu. Vô ngã = Nobody, chứ không phải nothing, KHông có ai chứ không phải không có gì. MỌi thứ trên đời do duyên mà có, tất cả là khối tổng hợp bởi vô số điều kiện, vô số thành tố. Vô ngã là vậy. Không có chiếc xe trong đống phụ tùng và không có đống phụ tùng trên chiếc xe. Khi chiếc xe rã ra thì chỉ có đống phụ tùng. Khi đống phụ tùng được ráp lại hoàn chỉnh thì có chiếc xe.
KHông có gì tồn tại độc lập. Về hình thức do các cấu tố lập nên. Về phương thức vận hành nó phải do các duyên thúc đẩy. Ở đây không có gì là 1 hết.
Ngồi thiền hít thở ra vào, buổi đầu chỉ biết một chuyện thôi: ra biết ra, vào biết vào, ra dài biết ra dài, vào dài biết vào dài, thở ra với tâm trạng gì, vào với tâm trạng gì…
Đừng ham đi nhanh, kẻ nào ham đi nhanh là Ba La Mật yếu. trông mông là tâm bị phóng. Đừng tưởng tôi phải thiết tha gắn kết với lý tưởng thì tôi đi nhanh. Sẽ có lúc mình thấy, đúng là đồ ráp, đúng là vô thường. Thiện ác buồn vui sướng khổ nhân quả, tiếp nối nhau liên tục. Cái sau thế cái trước. Mọi thứ luôn bị đẩy về phía trước. Trong 1 phút đồng hồ không có gì là 1. Nó được lắp ráp, kết nối, kế thừa, thừa tiếp bởi vô số thứ. Cái sau thừa tiếp cái trước, cứ liên tục như vậy.
Cứ ông sơ nhường chỗ ông cố, ông cố nhường chỗ ông nội, ông nội nhường chỗ cho ba, ba nhường chỗ cho con,… liên tục như vậy tới lúc chứng La Hán thì thôi.
Cứ nhân lành cho quả vui, trong quả vui tiếp tục tạo nhân lành hay nhân khổ. Bất thiện cũng vậy. Nhân xấu cho quả khổ, có người lấy quả khổ tiếp tục làm ác, có người lấy làm nhân lành.
Pháp môn tứ niệm xứ là gì? Là pháp môn biến tất cả nhân lành, quả lành, nhân xấu quả xấu, biến tất cả cảnh của tâm lành. Tâm lành ở đây là thiện vô lậu.
Trong vô số kiếp sanh tử, chúng ta làm thiện toàn hữu lậu, cầu quả nhân thiên. Bởi vì chưa thấy được cái khổ. Cái thấy 3 cách : Thấy do trí văn (học, nghe ai nói), tư (tư duy), tu (thực tập bốn niệm xứ) nên không thấm đời là khổ.
Khổ sướng đi ra từ đâu ? Có được cái mình thích và có cái mình ghét.
Có cái mình thích thì sướng, vui. Còn gánh chịu cái mình ghét là buồn, là khổ.
Từ đâu ra thích ghét ? Do khuynh hướng tâm lý.
Do tiền nghiệp, khuynh hướng tâm lý, môi trường sống mà thích ghét của mình không giống nhau. Có người bắt ngửi mùi sầu riêng một tiếng là chết luôn, có người là ngồi bên ướt áo luôn. Có người nhìn trái me ê răng, có người nhìn trái me chảy nước dãi. Thấy chưa? Cho nên, cái thích ghét không giống nhau. Do đâu? Do tiền nghiệp, khuynh hướng tâm lý, môi trường sống. Có người thích mùi đặc biệt nào đó, có người nghe mùi là chỉ có buồn nôn thôi.
Sướng khổ do đâu mà có? Từ thích ghét ra. Thích ghét từ đâu ra? Từ tiền nghiệp, khuynh hướng tâm lý, môi trường sống mà ra.
Có loài thích ngửi máu tươi thịt sống, có người phải chiên xào nấu mới được.
Có người thích lòe loẹt, diêm dúa sặc sỡ, cầu kỳ rắc rối, hàng độc không đụng, có người ra đường mặc gì để người khác nhìn họ khó chịu, Có người thích hòa tan trong đám đông, họ sợ. Có người khoái người khác nhìn mình, lưu tâm.

Do khuynh hướng tâm lý, tiền nghiệp, môi trường sống ,nên thích ghét không giống nhau cho nên sướng khổ không giống nhau.
Sướng khổ là đồ giả.
Vì có được cái mình thích là sướng, có được cái mình ghét là khổ. Mà thích ghét từ tiền nghiệp, khuynh hướng tâm lý, môi trường sống.
Đụng đâu dính đó. Mỗi kiếp sanh ra chúng ta có kiểu dính khác nhau. Chúng ta có thể dính chặt vào đống phân, xác chết, đóa hoa,.. cả đời chỉ tìm xác chết ăn,… mình tưởng nhân loại là sang. Sang của nhân loại là biết Nhân loại, thiên đạo, Phật đạo, mới là sang. Còn trong hình hài con người cắm đầu ăn uống thì không khác gì chim thú.
Sống với tâm lành mới là sang, sang ở nhân. Còn sang ở quả xin lỗi chỉ là con chó nhà giàu thôi.
Nói nhiều, bà con nhiều người bị sốc, rất tiếc là sự thật.
Tùy thuộc kiểu sống mỗi người mà chúng ta đang trên đường tự vệ, tự hủy.
Sống kiểu tự vệ, là tự tìm lối thoát an toàn cho mình ngay trong cuộc đời lửa đạn. Trong kinh nói, phàm tâm như con bò bị lột da, tôi nhìn con cừu bị cạo lông là tôi đã khó chịu rồi, tôi thấy làm như nó hơi mong manh, thiếu khả năng tự vệ, mình dễ bị tấn công bởi thứ mình thích và thứ mình ghét. Người không biết đạo tưởng gặp cái mình thích là hạnh phúc, gặp cái mình ghét là đau khổ. Trong kinh nói khác. Gặp cái mình thích là gieo nhân bất thiện. Gặp cái mình ghét là đang gặt quả bất thiện. Gặp cái ngọt sống bằng tâm tham gieo nhân xấu, gặp cái đắng thì rõ ràng đang qua bất thiện, đang hái quả xấu, và gieo nhân xấu, tôi chỉ lấy phân nửa thôi, hái quả xấu.
Lúc nào cũng xấu hết. Người có tu tập thì ngược lại. Dầu là quả lành hay quả xấu thì họ đón nhận bằng tâm lành.
Hiếm hoi tạo được nhân lành, mai sau hiếm hoi nhận quả lành, tạo toàn bất thiện.
Khi đói nghèo bệnh hoạn tai tiếng là bất thiện tràn ngập. mà trong điều kiện sống chúng ta cũng luôn sống trong bất thiện.
Cho nên kiểu sống của phàm phu là kiểu sống tự sát, tự hủy.
Tùy thuộc trình độ, tâm cơ, khuynh hướng tâm lý mà chúng ta chọn con đường nào, chọn phương tiện nào
Tôi nhắc lại, có những phương tiện đặt chân vào đó chỉ cầu 2 chữ hên xui. Đặt chân vào thang máy made in china thì hên xui. Nó mà rớt từ lầu 8,15, 41.. rớt xuống là nguyên một đống tàu hũ chèm bẹp. Nhiều khi tôi đứng tôi tưởng tượng, tôi nắm chặt 1 cái thanh. (..)
Cho nên, mình nhớ. Mỗi phút trôi qua mình đang có mặt trên con đường nào, con đường đó dẫn về đâu, chúng ta đi bằng phương tiện nào, và chúng ta có điều khiển được phương tiện đó hay không? Chúng ta luôn luôn phải có đường lui quý vị. Chúng ta có mặt trên phương tiện không thể kiểm soát thì lúc đó trên máy bay chỉ có trông đợi vào chúa thôi. Lúc đó dầu đạo Phật cũng niệm A men nữa.
Có người hỏi tôi: Sư ơi, lúc gặp tai nạn nguy cấp con niệm ai? Thì niệm thánh thần gì nhớ ông nào niệm ông đó đừng có niệm Phật. Phật là niệm thường ngày để Phật đi vào máu, tủy, để gặp ngộ sự thì lòng vẫn bình yên. Niệm Phật phải niệm lúc bình thường. Còn bình thường không chịu tu, tới lúc gặp chuyện thì.. vì sao? Vì Phật Niết Bàn mất rồi, đâu còn mà độ. Phật sao độ được người bình thường không tu. Còn niệm đại bà chúa xứ núi Bà Đen, ông Tư bà Tám, Maria, Quan Âm,.., biết đâu, nhiều khi là vị trời nào đó. Theo tinh thần Phật giáo Nguyên thủy thì không phải chỉ có 1 Quan Âm, tất cả các vị Bồ Tát trước khi thành Phật Tổ, chứng đắc Vô thượng Chánh Đẳng Giác, A Nậu Đa La, Tam Miệu Tam Bồ Đề đều phải trải qua vô số kiếp làm Quan Âm Bồ Tát hết.
Quan Âm Bồ Tát là sao ? Là phải luôn luôn lắng tai nghe cuộc đời kêu réo giúp được gì thì giúp. Phần mình vừa tu vừa lắng tai. Vị Bồ Tát phải làm 2 chuyện : Tay vẫn làm các hạnh lành, chân vẫn bước về phía trước, lỗ tai lắng nghe coi giúp được gì. Đó là lòng đại bi của Bồ Tát Chánh Đẳng Giác.
Nhiều người tưởng chỉ có Bắc truyền có Quan Âm. Sai. Nam truyền có vô số Quan Âm. Quan Âm Bắc truyền chỉ có 1 vị. Quan Âm Nam truyền có vô số. Lắng tai 25/24/7. Trong 3 hạng Phật Thinh văn, Độc giác, Chánh Đẳng Giác, đệ tử nhiều vì thời gian tu tập các Ngài nhiều, gieo duyên nhiều với chúng sanh. Thinh văn có 2 : phải nghe Phật thuyết mới đắc, còn hạng thứ 2 là Thinh văn nhưng bái sư vị nào đó, thí dụ học trò ngài Anan, học trò ngài Ca Diếp,…

Vị Chánh Đẳng Giác có Phật trí, Phật nhãn nhìn thẳng căn cơ chúng sinh, biết nói gì cho họ đắc.
Số Buddhaveneyya là vô số, chư thiên đông lắm. Trong kinh Đại Bát Niết Bàn, khi Thế Tôn sắp viên tích, chư thiên trong vô lượng vũ trụ tìm về như đức Phật nói đông như « bột nén trong ống », mỗi vị chỉ là hạt bột nhỏ xíu, suốt 12 do tuần quanh Thế Tôn. Thế Tôn là tâm của hình tròn. Tức là trên dưới, chung quanh 8 hướng, về chiêm ngưỡng đức Như Lai lần cuối. Ở đâu mà ra con số đông dữ thần ? Vì vô số kiếp Ngài đã làm Quan Âm, giúp người ta nhiều. Người nào được Ngài giúp, chịu tu thì gặp Ngài đắc cái rẹt. Còn người nào được giúp mà không chịu tu thì chỉ đủ duyên về nhìn Ngài. Trong kinh nói có người chưa thấy Phật lần nào, chỉ nghe « buddho » họ lịm, họ điếng luôn. Khiếp như vậy. Tôi tuyệt
Học giáo lý rồi niệm Phật, niệm kiểu suy niệm, không phải réo tên. Nam truyền không có kiểu réo tên.
Như bà học trò ngài Hộ Tông á, bả niệm réo tên, nên khi bả réo sai bả không biết. Bả làm tu nữ chùa Bửu Long mấy chục năm, cứ niệm mà không thèm suy niệm « Á rá hăng là cái gì ? » Lúc hấp hối, chư tăng xuống, cô mấy chục năm rồi cô đâu sợ gì nữa, thanh thản mà đi, bỏ chén cũ lấy chén vàng. Bả mới chấp tay, xin chư tăng yên tâm, con mấy chục năm nay dốc lòng niệm hồng danh Thế Tôn không hề xao lãng, bả mới niệm « Hả ra ăn ». Chư Tăng hết hồn, bà niệm lại cho nghe chứ niệm gì lạ vậy . Bả niệm « Hả ra ăn ». Có nghĩa là mấy chục năm qua nàng chỉ biết niệm, mà không hề suy niệm. Không hề biết rằng niệm sai. Cho nên người ta là « Á ra hăng » thì nàng niệm « Hả ra ăn ». Mà nàng nệm suốt mùa thu cách mạng như vậy.
Chưa đâu. Nhiều Phật tử VIệt Nam sính Pali lắm, khoái Pali lắm, vô Facebook gặp nhiều người tra từ điển, hỏi sư phụ gì không biết, mà ráp tên Pali thích lắm, ráp vô coi nó kỳ dữ lắm. Thích tụng kinh Pali toàn nhái không mà chưa hề cầm cuốn kinh coi kinh viết cái gì. Từ đó mới ra thảm cảnh này.
Bài hồi hướng quyến thuộc : Idam vo ñātinaṁ hontu sukhitā hontu ñātayo » Việt Nam có kiểu đọc theo nhịp, « í đăng vô nhá tí nằng hôn tú… » thì có người họ nhại thế này « Cây đàn vô nhá cây đàn hôn tú hôn tù nhà tá dô » mà nó đọc mấy chục năm trời như vậy.
Ở Vĩnh Long tôi biết cụ giờ mất rồi, trong bao nhiêu năm trời cụ đọc Na mô mà đọc không xong. « Namo tassa Bhavagato Arahato Sammā-sambuddhassa » Thì cụ đọc rất nhanh lướt cho đuổi kịp người ta, cho đến lúc cụ mất cụ vẫn đọc kiểu đó « Ná mô bababa tô… ».
Ngày còn bé tôi biết một vị, giờ cũng tịch rồi. Cũng đọc không chịu dò trong kinh. Người ta là « Khantī ca sovacassatā.” Trong 38 pháp an lành ấy. Vị này đọc là khantī ca so vacass… ta » Tụng sai, dư chữ không hát bè được,
Tôi không đùa với các vị, tôi muốn nói thế này :

- Thường xuyên niệm Phật, niệm bằng sự suy niệm, suy tưởng, không phải réo gọi ai đó.
- Tại sao tôi chủ trương, Khi lâm nạn đừng niệm Phật mà phải niệm trước khi lâm nạn.

Ngài Tejaniya thiền sư thiền viện Shwe Oo Min. 2018 Ngài phát hiện bị ung thư ruột, đi tới đi lui Singapore, chỗ thượng tọa Thiện Minh, đi tới đi lui, nhiều người lo, trong đó có chúng tôi. Thật lòng lo vì Ngài là vị thiền sư có cách dạy, cách thức, phong thái, tư tưởng, lối sống rất cởi mở và đặc biệt ngài nói tiếng Anh lưu loát. Kalama chắc chắn sẽ thỉnh ngài về trong thời gian các khóa. Dĩ nhiên thay phiên các vị nhưng Ngài là vị ưu tiên. Và một trong những người bạn lớn của Kalama là đệ tử ruột của ngài nữa, cho nên, chắc chắn chúng tôi thỉnh ngài về.
Nghe nói ngài bị cancer ruột, chúng tôi nhận hình ngài chụp tại Sing, 10 xuống con 7. Cũng đi tới đi lui. Có hành giả hỏi « Bạch ngài, như ngài giờ chắc ngài tinh tấn rốt ráo hơn ngày xưa nhiều lắm. Con muốn nghe ngài chia sẻ kinh nghiệm lúc này » Ngài nói « Không hề có vụ lúc nào hơn lúc nào, mà lúc nào cũng phải giống nhau. Hôm nay bác sỹ nói mình bị cancer thì chắc chắn mình chết vì cancer, nhưng khi bác sỹ không nói gì hết thì điều đó hoàn toàn không có nghĩa mình có thể sống quá 1 tháng. Điều đó không chắc. Ngoài tai nạn còn bạo bệnh nữa. Tiếng Hán bạo là nhanh, mạnh, giống bạo lưu, mà đã bạo bệnh thì khó lường. Có ông khám định kỳ 6 tháng 1 lần mà sau khi khám về 2 tháng ông chết ngắc.

Cho nên ngài nói câu rất là hay « không hề có lúc này với lúc khác, vì lúc nào chúng ta cũng bấp bênh, bất trắc giống nhau hết. » Ngài Tejaniya nói như vậy. Đó là câu nói mà chúng ta phải ghi nhận.
Chúc các vị một ngày vui và hẹn lại nhau vào thứ hai tuần sau.
